

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Phidias, alegendás*

Cím: *Az Operaház Wagner-ciklusa*

Forrás: *Bp. Hírlap.*

Bp.

1921. V. 28.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Opera

Idő

"1921"

Személy

Az Operaház Wagner-ciklusa.

— Örület és hazaszeretet a kulturában. —

Irta Richter Aladár dr., egyetemi tanár.

A magyar kir. Operában Wagner-ciklust rendeznek, fantáziát meghaladó helyárrakkal és miniszteriális pártolással: németül. Szóval „Bayreuth látogatást tesz Budapesten“, a hói „jól fog élni“ és zsákszámba viszi majd magával az alig megjavult magyar koronát.

Jóllehet, Wagner-imádó és amondó vagyok hogy Wagner nélkül nincs opera, — kérdem: Mi ez, ha nem kultur-örület a magyarság megnyomorított földjén s a mai viszonyok közötti?

A csehek nacionalizálják a magyar-német Pozsonyt — dehogyan is tótul! — csehül. A pozsonyi „cseh Komenszky-egyetemen“ dehogyan is pillanthatunk meg egy fia-tótot a katedra magaslatán és ne feledjük, hogy tanúi lehettünk a német színház cseh nacionalizálásának is: Prágában.

Mindenki nacionalizál körülöttünk: a cseh, az oláh, a szerb. — sőt a „kisebbségi miniszterium“ budapesti segítségével a németről sem feledkeznek meg... a magyar, ha csak önönmagáról nem: a magyar ezeréves nyavalya ez.

Egyedül a turáni szövetség pengeti lantját: sírván magyarul és magyarán. Néhány lekes művész és tudós összeáll és a hazaszeretet fáklyájával vezet el bennünket a messzi Keletre, a hol magyarok bölcsője ringott egykoron. Ott volt és van kultúra, csak éppen hogy alig is tudnak róla: Budapesten. Budapest állandóan a Nyugatnak hódol és lehetőleg nem magyarul.

Opera és a turáni szövetség szereplése a magyar kultúra színpadján, két fogalomná sűrűsödik össze agyamban, melyek egyike imhol — szörnyű elgondolni, hogy kormánytámogatással — vállalja a hazafiatlanság szerepének alig elviselhető terhét meg az anyagiak, valamint az erkölcsiek terén. Pén-

zintet el tőlünk igen, a magyar koldusként vergődik a magyar művész, a magyar tudós serege — és közben kinevet a nagy világ! Ez kell a magyarnak.

A nyugati kultúra népei halálos gyűlölettel rontottak egymásra. Idő kell hozzá, hogy felednünk tudjunk a ma még nyílt sebeket. Türelmetlenül várunk az idők elérése, hogy a bayreuthi Wagner-előadásait újra meghallgathassuk: Bayreuthben. Liszt Ferenc emlékeitől szentel föld az és külön jussa van hozzá: a magyarnak. Budapesten való szereplésük azonban most: örülettel határos mérénnyel a magyarság életédekéi ellen. Rögtön le kell tiltani. Hisz kulturái fölöslegünk van, személyekben bőven elegendő; Amerikába exportálunk vele. Kulturái importra, a mikor egymás szájából vesszük ki a magyar (s mily keserű!) kenyeret, semmi szükségünk a színpadon.

Meggondolta-e a kormány, hogy hány millióárdra vág újabb sarcot jelenthet ez a Wagner-Operában... magyar művészek játszhatnak Wagner-ciklus németül és oly időben, a mikor ugynevezett darabokat: magyarul. Avagy Székelyhíd—Sándor Erzsiek ez időtájt Bayreuthben „nyaralnak“? jövendő sorsáról? Politikumnak is örület a magyar királyi operai tervezet.

Fényes valutájú svédek, norvégek, finnusok, dánusok, hollandusok, svájciak nélkülözni tudják a számlálatlan milliókat elherdáló operát. Nekünk külön opera kell: németül, a hová régtől tilos a belépés a művelt középosztálynak, melynek kenyere ruhája nincs, gyermekei ezrivel pusztulnak. Kuriai bíró csak sóhajtván tekinthet föl az Opera palotájára.

Meghallgattam Tóth Jenő és Takács Zoltán magvas előadásait az ósindiai turáni kulturáról. Kína és Japánország művészetéről és a szem, mely nyíltam szeret (s talán tud) látni, a gondolkodó lélek mélyéből fakadó virágokat pillanthatott meg az őskeleti kulturák talaján. Elszomorodtam. Tóth Jenőnk, Takács Zoltánjaink vannak szép számmal

ugyan ki veszi észre, hogy énjük legnemesebb kincseit hordják össze a haza- és fajszeretet elhanyagolt magyar oltárain?

Nekünk éppen most: a Nyugat kell és — mily szerencsétlen gondolat! — éppen a művészeti színterén: németül. A trianoni béke etnográfiai országokat gyártott volna és kezét csapkodja össze a franciá, ám az angol is, hogy Csonka-Magyarország még mindig... nem magyar.

Német előadásokat rendez az Operában, tótanszéket állít föl, oláh kormánybiztost nevez ki, rutén miniszteri tanácsos elhelyezéséről gondoskodik rövid egymásutánban a magyar kir. kormány, miközben rendre pusztul a magyar művész, a magyar tudás: turáni türelmének miatta...

Ugyan kérem: ne menesszünk-e küldöttséget Párisba, kérvén a trianoni béke pótlásaként klauzulát, hogy „a szövetkezett nagy s társult (nekünk mily kedves) kis hatalmak“ engedelmével a budapesti magyar művészek játszhatnak Wagner-ciklus darabokat: magyarul. Avagy Székelyhíd—Sándor Erzsiek ez időtájt Bayreuthben „nyaralnak“?

Előre Turán! Mert ha a magyar elveszti csonka hazáját, elveszett Bayreuth is.